

በዓለ ትንሣኤ ፳፻፫/2011

“ወባሕቱ አእምሩ ከፍተኛው ከመ እለ ተጠመቅነ በእግዚእነ ኢየሱስ ክርስቶስ ውስተ ሞቱ ተጠመቅነ፤ ወተቀበርነ ምስሌሁ ውስተ ጥምቀት በሞቱ፤ በከመ ውእቱ ክርስቶስ ትነሥኦ እሙታን በስብሐተ አቡሁ፤ ከማሁ ንሕነኒ ናንሶሱ ውስተ ሓዳስ ሕይወት፤ ወእመስ ተመሰልናሁ በሞቱ ንትሜሰሎ በሕይወቱሂ”

ከላትና ብክርስቶስ ኢየሱስ እተጠመቅና ዘበልና ኣብ ሞቱ ተጠመቅና፤ ምሳኡ ብሞቱ ኣብ ጥምቀት ከም እተቀበርና ንፍለጥ፤ ከምቲ ክርስቶስ ብኸብሪ አቦኡ ካብ ሙታን ዝተንሥኤ፤ ከምኡ ከኣ ንሕና ብሓድስ ሕይወት ምእንቲ ክንመላለስ ኢዩ፤ ብሞቱ ካብ መሰልናዮ ብሕይወቱ እውን ንምሰሎ፤ **ሮሜ 3: 3-12**

ምጥማቅ ማለት ኣብ ኩሉ ምስ ክርስቶስ ምሕባር ማለት እዩ፤ እዚ ከኣ ኣብ ሞቱ እውን ምስታፍ ማለት እዩ፤ እዚ ከኣ ሞት ክርስቶስ ክውን ምጅኑ የረድእ፤ እዚ ከኣ ናብቲ ዝስዕብ ትንሣኤኡ የምርሓና፤ እዚ ከኣ እቲ ሓድሽ ሕይወት ብክርስቶስ ዝመጽእና ንምርኣይ እዩ፤ ስለዚ ንሓጢአት ሙማት ነቲ ዝመጽእ ሓድሽ ሕይወት ቅድመ ኩነት ምጅኑ የረድእና፤ ስለዚ ኣብ ክርስቶስ ብምጥማቅ ኣብ ሞቱ ንሓብር፤ ብሞቱ ከኣ ናብ ትንሣኤኡ ንሳታፍ፤ በዚ

“ትንሣኤ እቲ እንኮ ፈውሲ ሞት”

ኣብ መጽ “ሕይወት ኣዳምን ሔዋን” ዝብል እዚ ዝስዕብ ልቢ ወለድ ንረክብ።

➤ ኣዳም ኣብ መጨረሻ ሕማሙ ንወዱ ሴት ምስ ኣዲኡ ሔዋን ነታ **ዘይቲ ምሕረት** ከምጽኣሉ ናብ ገነት ለኣኹም፡ ብኣኡ ክልከ’ሞ ኪሓዊ ማለት እዩ

- ክልቲኦታም ከኣ ነታ **“ናይ ሕይወት ኣም”** ክደልዩ ከዱ፡ ድሕሪ ብዙሕ ጸሎትን ምብካይን ከኣ ሚካኤል መልእኽ ተራእዮም ነታ ዘይቲ ምሕረት ክረኽብዎ ከም ዘይክእሉ፤ ኣዳም ከኣ ኪመውት ከምዘለዎ ነገሮም።
- ዳሕረዎት ክርስትያን ደረሰቲ፤ ኣብቲ ናይ ሚካኤል ሊቀ መላእኽቲ ዘረባ ናይ ምጽንፍዕ ቃላት ወሰኹሉ፤ እዚ ከኣ ድሕሪ **5500** ዓመት እቲ ፈቃር ንጉሥ **ክርስቶስ** ኪወጽእ እዩ፤ ንሱ ነቶም ኩሎም ብኣኡ ዝኣምኑ **ብዘይቲ ምሕረት** ኪቀብኡም እዩ፤ **ዘይቲ ምሕረት ከኣ ነቶም ካብ ማይን መንፈስ ቅዱስን ዝተወልደ ንዘለዓለም** ኪወሃብ እዩ። ሻቡ ወልደ እግዚኣብሔር፤ ክርስቶስ ብፍቅሪ መሊኡ ኣብ መዓሙቅ ምድሪ ብምውራድ፤ ነቦኻ ናብታ ናይ ምሕረት ገረብ ናብ ገነት ኪመርሖ እዩ፤ ዝብል ወሰኹሉ።
- እዚ ብሃል እዚ፤ ነቲ ደቂ ሰባት ኣብ ርእስና ናይ - **ሕማም፣ - ሥቃይ፣ - ሞት** ምዕራፍ ተፈሪዱና ንዘሎ ናይ ደቂ ሰባት ሓዘን የጋልጽ።
- ሰብ ሞት ከምዝጸልእ ንጹር ይገብር፤ ሰባት ብገለ መንገዲ ፈውሲ ሞት ክህሉ ብቀጻሊ ይሓሰቡ፤ ቀልጢፉ ወይ ደንጉዩ፤ ነዘን ነትን ሕማም ጥራሕ ዘይኮነ፤ ብዓቢኡ ንሞት ፈውሲ ክርከቡሉ እዩ ብሃልቲ እዮም። ብርግጽ ናይ ዘይመማት ፈውሲ ክህሉ ኣለዎ።
- ሎሚ’ውን እንተኾነ ምንጪ ፈውሲ ምድላይ ይቅጸል’ሎ፤ ዘመናዊ ሳይንስ ወላ’ኳ ምናት ኬወግን እንተዘይከኣለ እንተወሐደ ሓደ ጥንቅታት ብዝተኻእለ መጠን ንምእላይን ሕይወት ክሳብ ዝከኣል ንምንውሓን ይጽዕር ኣሎ።
- እስከ ሓንሳብ ነስተንትን፤ **ንበሎ ደቂሰብ፣ ንሞት ጨረሶም እኳ እንተዘይኣለዎ፣ ንዘይተወሰነ ጊዜ ከመሓላልፍዎ** እንተ ዝኸእሉ፤ እንታይ ምመሰለ? እዚ ማለት ብምእትታት ዝቁጸር ዓመታት ክንነብር እንተ ንኸእል? እዘስ ጽቡቅ ነገር’ዶ ምኾነ?
- እዚ እንተ ዝኸውን ሰብኣውነት ኣዚዩ ኣረጊት ምኾነ፤ ንመንእሰያት ከኣ ቦታ ኣይምሃለወን፤ - ዓቅሚ ምብልሓት ምሞተ መጨረሻታ ዘይብሉ ሕይወት ከኣ መንግስተ ሰማይ ኣይምኾነን፤ (እንታይ ደኣ ኩነነ ምበዝሐ)
- እምበኣር ሓቀኛ ፈውሲ ሞት ካልእ ክኸውን ኣለዎ፤ ነዚ ምድራዊ ሕይወት ናብ ዘይተወሰነ ግዜ ምምጣጥ ጥራሕ ኣይምኾነን **ንሕይወትና ካብ ውሽጢ** ዝልውጥ ምኾነ። ኣብ ውሽጥና ንዘልዓለምነት ግጡም ዝኾነ ሓድሽ ሕይወት ዝፈጥር ምኾነ እምበር ናብ ሞት ዝመርሕ ኣይምኾነን።
- ኣብ መልእኽቲ ክርስትና ኣብ ወንጌል ኢየሱስ ሓድሽ ዝኾነ ነገር ግና
 - **ፈውሲ ሞት ኣሎ**
 - **እቲ ሓቀኛ ፈውሲ ናይ ዘይመማት** ኣሎ ዝብል እዩ። ፈውሲ ሞት ተረኺቡ እዩ።

- አብ ጥምቀት እዚ መድኃኒት'ዚ ተዋሂቡና እዩ፤ ሓድሽ ሕይወት ኣብ እምነት ዝበሰል ኣባና ይጅምር፤ እዚ ሓድሽ ሕይወት እዚ በቲ ናይ ኣረጊት ሕይወት ሞት ዘይጠፍእ እዩ። የግዲ ድሕሪ ሞት ሻቡን ብምልኣትን ይግለጽ።
- ብርግጽ ናብዚ ሓሳብ ገለ ወይን ብዙሓት ብርግጽ ነቲ መልእኽቲ እሰምዖ ኣለኹ፤ የግዳ እምነት ይጎድለኒ እቶም ከኣምኑ ዝደልዩ እውን ሓቂ ክምኡ ድዩ? ከመይ ገርና ናብ ርእሰና ክንሰእሎ ንኸእል? እዚ ናይ ኣረጊት ሕይወት ምሕዳስ እሞ ከኣ ነቲ ሞት ዘይብሉ ሓድሽ ሕይወት ንምሃብ ብኸመይ ይኸውን እናበሉ ይሓቱ።
- ሓደ ጥንታዊ ጽሑፍ ኣይሁድ፤ እዚ ምስጢራዊ ለውጢ ብጥምቀት ኣባና ምስ ዝፍጸም ክንሓስብ ዘኸእለና ኣሎ፤ ኣብ መጽሓፍ ሄኖክ - ሄኖክ ናብ ዙፋን ኣምላኽ ተወስደ ናብ ቅድሚቲ ሰመያዊ ክብሪ ብፍርሓት ተዋሕጠ፤ ብሰብኣዊ ድኻምነቱ ከኣ ገጽ ኣምላኽ ከስተንትን ኣይከኣለን፤ ሻቡ ኣምላኽ ንሚካኤል መልእኽት "ንሄኖክ ውሉደ ምድራዊ ክዳኑ እለየሉ፤ በቲ ጥዑም ቅብኢ ቅብኣዮ ብናይ ክብሪ ክዳን ከኣ ክደኖ፤ በሎ። ሚካኤል ወሰደ ምድራዊ እዩ፤ ንርእሰይ ምስ ጠመትኩ ከምቶም ናይ ክብሪ ፍጡራት ኮይነ ረኽብኩዎ" በል።
- ብርግጽ እዚ ሓድሽ ልብሰ እግዚአብሔር ኣብ ጥምቀት ዝኸውን ምጂና እምነት ክርስትና ይነግረና። እዚ ምልዋጥ ክዳን ንምሉእ ሕይወት ዝኸውን እዩ። እቲ ኣብ ጥምቀት ዝኸውን ናይቲ መስርሕ ፈላጊ እዩ። እዚ ንዘለዓለም ግቡኣት ይገብረና።
 - ናይ ኢየሱስ ክርስቶስ ልብሰ ብርሃን ለቢስና ኣብ ቅድሚ ገጽ ኣምላኽ ክንቀርብ ንኸእል ምሳኡ ከኣ ንዘለዓለም ንነብር
 - እዚ ነገራት ኣብ ስርዓተ ጥምቀት ኣብ ክልተ ግዜ ተገሊጹ ንረኽቦ እዚ ከኣ ንምሉእ ሕይወትና ክንስዕቦ እነኣትዎ ፈጽሚ እዩ።

1. ክሕደት - ኣብ ጥንታዊት ቤተክርስቲያን (ሕጂ ውን ኣብ ስርዓትና) ተጠማቂ ንምዕራብ (ምልክት ጸልማት ዕርበት መግዛእቲ ሓጥያት ሳዕበኑ ከኣ ሞት) ጠሚቱ ሰለስተ ግዜ ንሰይጣን እኽሕድ ይብል፤ በቲ "እኽሕድ" ዝብል ነቲ ንሱብ ኣብ ኣምላኽ
 - ሥልጣን
 - ህርፋን ዓለም
 - ሓሶት
 - ጭካነ ዘግዝኤ ነገራት

ካብኡ ነጻ ናይ ምጂን እዩ፤ እቲ ሕይወት ተመሲሉ ንሕይወት ዘዕኑ፤ እዚ ምናኔ እዚ ሎሚ ኣብ ጥምቀት ይፍጸም። ነዚ ንምምልካት "ነቲ ኣረጊት ልብሰ" ኣብ ቅድሚ ኣምላኽ ክንለብሶ ዘይንኸእል ነውጽኦ በዚ ክሕደት እዚ ነኣልዮ።

2. ተእምኖ "እኣምን" ዝብል ኣዋጅ እዩ፤ እቲ ክሕደት ንክርስቶስ ኢድና ንህብ ኣሎና ማለት እዩ በዚ ከኣ ንሱ ክመርሓናን ዳግም ክልብሰናን ምእንቲ እዩ፤
 - እቲ "ዘውጸእናዮ ክዳን" እቲ እተኣመናዮ እምነትን ኣብ ገለትያ 5፣ 19 ጳውሎስ "ምግባሩ ለሥጋ ተግባራት ሥጋ" ቢልዎ ዘሎ እዩ፤ እዚ እዩ "እቲ ኣረጊት ልብሰ" ንሱ ከኣ፤ ምንዝርና፤ ርኽብት፤ ዕብዳን፤ ኣምልኽ ጣዖት፤ ጥንቆላ፤ ጽልኢ፤ ባእሲ፤ ቅንኢ፤ ቍጥዓ፤ ሻራ፤ ምፍልላይ፤ ዝርግርግ፤ ቅንኣት፤ ቅትለት ስኽራን፤ ንይላ...ንኣኡ ዝኣመሰለን... እቲ እነውጽኦ ክዳን እዚ'ዩ።

- ድሕር'ዚ እቲ ዝጥመቅ ንምሥራቅ ይጥምት፤
 - ምልክት ክርስቶስ - ብርሃን፤ - ናይ ሓዳስ ፀሓይ ብራቅ

እቲ ተጠማቂ ናይ ሕይወቱ ሓድሽ ኣንፈት ይሕዝ፤ እዚ ከኣ እምነት ኣብ ቅድስት ሥላሴ ንርእሱ ናባኣም የማዕቀኡብ

- ብ፩ዱ ኣምላክ፤ እግዚአብሔር ኣብ ኣኃዜኹሉ
- ብዋሕድ ወልዱ ኢየሱስ ክርስቶስ እግዚእነ
- ወመንፈስ ቅዱስ ማሕየዊ
- ወበትንግኤ ሥጋ
- ወበኣሓቲ ቅድስት ቤተ ክርስቲያን እንተላዕለዮሉ እንተ ሓዋርያት
- ወነኣምን ብኣሓቲ ጥምቀት በስርየተ ኃጢአት ወበሕይወተ ዘለዓለም፤

ስለዚ ኣምላኽ እዩ ነቲ ሓዲሽ ናይ ብርሃን ክዳን ዝኸድነና፤ ንሱ ኸኣ ልብሰ ሕይወት፤ ክዳን ሕይወት፤ ጳው ነዚ ሓድሽ ክዳን ፍረ መ/ቅዱስ ይብሎ፤ ንሱ ከኣ

- ፍቅሪ - ሓጎስ - ሰላም=ዕርቂ - ትዕግሥቲ
- ሕያውነት - ለውሃት - እምነት - ህድኣት - ይኣኸለኒ ምባል እዩ፤ (ገላ 5፣ 22)

ሻቡ እቲ ተጠማቂ አረጊት ክዳውንቱ አውጺኡ፤ ናብ ማይ ፫ተ ጊዜ ይጥሕል አምሳል ሞት (ብምውጻ ክዳን ምልዋጥ ክዳን ዝምልከት)

- እቲ ቀዳማይ ሕይወቱ ሞት ምስ ሞት ክርስቶስ የራኽቦ፤ ባዕሉን ምስ ክርስቶስ አብቲ ሓድሽ ሕይወት ይጥሕል፤ በዚ ኸአ ናብ ዘለዓለማውነት ይልውጦ፤ ዘይመዋቲ ይኸውን።
- ካብ ማይ ምስ ወጽኦ እቲ ሓድሽ ውሉድ፤ ጳዕዳ ክዳን፤ ልብስ ብርሃን እግዚአብሔር ልብሲ ብርሃን አምላኽ ይኸድን፤ ዝበርሀ ቀንዴል ከአ ነታ ብአምላኽ ዝበርሀት ናይ ሓድሽ ሕይወት ምልክት ይቅበል። አብዚ ሁመት'ዚ ናይ ዘይመማት መድኃኒት ይቅበሉ፤ እዚ ከአ አብታ ቅ.ቀርባን ዝቅበሉላ ጊዜ ብምልኣት ክውን ትኸውን።
- አብዚ ምሥጢር'ዚ ናይቲ ዝተንሥኤ ክርስቶስ ሥጋ ኢና ንቅበል፤ ብርግጽ ንሱ እቲ ንሞት ዝሰዓረ ብሞት አቢሉ ከአ ናብ ዘለዓለም ሕይወት ዝመርሐና ክርስቶስ'ዩ።
- እምበር ጥምቀት ተራ ምሕጻብ አይኮነን፤ ናይ ሓድሽ ማሕበር ዘእትወና ምሥጢራዊ ፈልጻ እዩ። ሞትን ትንሣኤን እዮም ናብ ሓድሽ ሕይወት ዝወልዱና። ብርግጽ ፈውሲ ሞት አሎ፤ ክርስቶስ ናይ ሕይወት ገረብ ንሕና ክንረኽቦ እንኸእል እዩ።
- ስለዚ አብዚ ናይ ሎሚ ምሸት ትንሣኤ ብኹሉ ልብና ነቲ ብዙሕ ቃላት ዘይድለዩ ናይ ታሕጓስ መዝሙር “ሃሌ ሉያ” እትብል ክንዝምር ኢና። ሓዋርያ ጳውሎስ ንሱብ ፊልጲ “ብጎይታ ኸሉ ሳዕ ተሓጎሱ ደጊመ ተሓጎሱ እብል አለኹ” (4፣ 4)

በዚ በዓለ ትንሣኤ ንሕና'ውን ብጎይታ ንሕጎስ አሎና፤ ንሞት ዝሰዓረ፤ ሥዒሮ ሞተ፤ ሓይወ፤ ንሞት ሥዒሩ ሕያው ኮይኑ እሞ ፈውሲ ሞት ንሱ እዩ፤ በዚ ከአ ምስ ጳው “አ ሞት አበይ አሎ ሓይልኻ...” እናበልና ብክርስቶስ ሓድሽ ሕይወት ዝረኽብና ነመስግኖ፤ ንንበሮ ከአ።

ርሑስ በዓል